

УДК 373.51

А. В. Калінська,
аспірант

(Житомирський державний університет імені Івана Франка)

ТЕХНОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ СТАРШОКЛАСНИКІВ ДО ВИБОРУ ПРОФЕСІЙ СФЕРИ ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

У статті проаналізовано актуальні теоретичні аспекти підготовки юнаків та дівчат старшого шкільного віку до вибору професії. Запропоновано погляд на технологічне забезпечення педагогічної підтримки професійного самовизначення старшокласників в умовах профільного економічного навчання.

Розглянуто технологію підготовки учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів до професійного вибору у сфері економіки та підприємництва в умовах профільного навчання, яка включає мету, завдання, принципи, зміст, форми та методи навчально-виховної роботи. Представлено комплекс заходів сприяння школярам у професійному самовизначенні у даній сфері майбутньої трудової діяльності із врахуванням їх потреб і можливостей та соціально-економічної ситуації на ринку праці.

Постановка проблеми. На сучасному етапі соціально-економічного розвитку України в умовах ринкових відносин перед школою постає низка завдань: підготувати високоосвічену особистість, яка повинна вміти самостійно здобувати необхідні знання, уміло застосовувати їх на практиці для розв'язання різноманітних соціальних і економічних проблем; гнучко пристосовуватись до ситуацій, які постійно змінюються; бачити труднощі і знаходити шляхи їх раціонального подолання, використовуючи сучасні технології; грамотно працювати з інформацією; генерувати нові ідеї, творчо мислити, самостійно працювати над розвитком власного інтелекту, підвищенням культурного рівня. Важливість досягнення в умовах ринкової економіки професійного успіху та здійснення професійної кар'єри, соціального визнання, які є вагомими чинниками життєвого успіху людини, впливає на розробку засад підготовки старшокласників до професійного самовизначення в сфері економіки та підприємництва.

Державна національна програма "Освіта" передбачає ознайомлення юнаків та дівчат із основами ринкової економіки, різними формами господарської діяльності, формування в них техніко-технологічних і економічних знань, вироблення практичних умінь та навичок, необхідних для залучення їх до продуктивної діяльності. Шкільна економічна підготовка стає необхідною умовою формування у старшокласників соціальної компетентності, навичок адаптації до виконання суспільних ролей в економічному середовищі, виховання нових ціннісних установок, забезпечення наукового рівня господарювання, активності громадян в управлінні виробництвом. На основі економічного виховання формуються такі особистісні якості, як бережливість, заощадливість, господарність, необхідні не лише у виробничо-економічній діяльності, а й у стосунках поза сферою матеріального виробництва, у щоденному житті. Проте зростання вимог сучасного професійного середовища до фахівців на ринку праці потребує нових методів, методик і технологій активізації професійного самовизначення в економічній сфері. Уточнення змісту, форм та методів профорієнтаційної роботи вимагає і запровадження профільного навчання в старшій школі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми професійного самовизначення старшокласників, готовності до вибору професій розглядаються у роботах І. Беха, Д. Закатнова, М. Левківського, Г. Левченка, В. Мадзігона, М. Тименка, Д. Тхоржевського, Л. Чеботарьової, О. Ястремської та інших. Низку сучасних досліджень присвячено підготовці старшокласників до підприємницької діяльності (М. Вачевський, В. Дрижак, Д. Закатнов, С. Мельников, О. Павелків, Р. Пустовійт, К. Старченко, М. Тименко, О. Тополь), психологічним особливостям мотивації підприємницької діяльності (Н. Побірченко, Н. Худякова), готовності старшокласників до вибору професій у сфері менеджменту (Н. Ковальська). Необхідність удосконалення змісту економічної освіти й виховання школярів висвітлювалась А. Абрамовою, Н. Бесковою, Д. Разуменком, Ю. Васильєвим, О. Камишанченко, В. Петрук, І. Прокопенком, В. Терас, О. Шпак та ін. Пошуки шляхів активізації професійного самовизначення учнівської молоді в економічній сфері привели нас до розуміння необхідності розробки технології формування у старшокласників готовності до вибору професій сфери економіки та підприємництва.

Метою статті є розробка технології підготовки старшокласників до вибору професій сфери економіки та підприємництва.

Виклад основного матеріалу. Вивченням проблеми використання педагогічних технологій у навчально-виховному процесі займається багато вчених-педагогів. Дослідження А. Алексюка, В. Андрущенка, В. Беспалька, В. Бурая, О. Глузмана, С. Гончаренка, І. Зязюна, М. Кларіна, О. Коваленка, А. Нісімчука, І. Підласого, Є. Полати, О. Пометун, І. Прокопенка, Г. Селевка та інших показують, що в умовах інформаційного суспільства широке впровадження новітніх досягнень неможливе без використання нових педагогічних технологій. На думку багатьох вчених, педагогічна технологія – це комплексний, інтегративний процес, який задіює людей, ідеї, засоби і способи організації діяльності для аналізу та

розв'язання проблем формування знань, вмінь і навичок. Крім того, педагогічна технологія пропонує проект навчально-виховного процесу, який визначає структуру і зміст навчально-пізнавальної діяльності самого учня. За допомогою педагогічної технології вчителі зможуть звести до мінімуму педагогічні експромти, застосовувати попереднє проектування навчально-виховного процесу з подальшим відтворенням проекту перед учнями. У сучасних розробках вітчизняних та зарубіжних науковців доволі часто технологія ототожнюється з методикою, яка розглядається як прикладна частина теорії, зміст якої базується на варіантах досвіду. О. Пошетун та Л. Пироженко висловлюють думку про те, що методику можна співставляти з ремеслом, а технологію – з високопродуктивним машинним виробництвом. Переважна більшість науковців при визначенні сутності технології звертається до психологічного та педагогічного складників освітньо-виховних взаємодій. В. Беспалько технологію вважає системою, в якій заздалегідь спроектований навчально-виховний процес послідовно втілюється на практиці [1: 8].

Технологія підготовки старшокласників до вибору професій економічної сфери – це система, в якій заздалегідь спроектований навчально-виховний процес, орієнтований на сформованість в юнаків та дівчат шкільного віку готовності до вибору професій економічної сфери, послідовно втілюється на практиці. Ця технологія включає мету, завдання, принципи, зміст, форми, методи та заданий результат. Використання даної технології має сприяти вирішенню низки завдань: підвищенню інформованості старшокласників щодо професій сфери економіки та підприємництва, яка характеризується конкретністю знань про ці професії та усвідомленістю потреби у їх виборі; формуванню позитивної мотивації вибору даних професій, яка має визначатися стійкими мотивами, спрямованими на зміст майбутньої професійної діяльності; формуванню професійних інтересів, що активізують пізнавальну та практичну діяльність з метою оволодіння необхідними уміньми і навичками; використанню глибоких і міцних знань відповідно з професійними інтересами та намірами; формуванню чітко виражених життєвопрофесійних планів, пов'язаних з економічною діяльністю. Зміст, форми та методи економічного виховання школярів повинні сприяти вирішенню розглянутих завдань. Принципами технології ми визначили: системність, наступність, гуманізацію, соціально-особистісний прагматизм та партнерство, індивідуалізацію та диференціацію, інтеграцію загальноосвітніх професійно-спрямованих знань та вмінь.

Організація навчально-виховного процесу полягає у включенні в цей процес економічних дисциплін, курсів за вибором, спецкурсів економічного спрямування; виокремленні в загальному змісті освіти матеріалу для цілеспрямованого формування в старшокласників готовності до професійного вибору в економічній сфері; розгляді профорієнтаційної роботи як складової підсистеми навчально-виховного процесу; використанні обґрунтованої методики оцінювання рівнів готовності старшокласників до вибору професій сфери економіки та підприємництва; єдиній цільовій спрямованості шкільної, позашкільної освіти і родинного виховання. Методи і прийоми економічного виховання є своєрідними інструментами в діяльності педагога, але для дієвості, ефективності їх застосування необхідно використовувати певні засоби виховання. Засобами економічного виховання виступають надбання матеріальної і духовної культури (література, радіо, кіно, телебачення та ін.); форми та види виховної роботи (рольові ігри, гурткова робота, конференції), які використовуються у процесі дії того чи іншого методу; природа, праця, національні духовні здобутки та ін. [2].

Учені А. Аменд, Н. Побірченко, І. Сасова, Б. Шемякін, С. Шишов, О. Шпак переконані, що включення школярів в різноманітні види навчально-трудової діяльності економічного змісту сприяє пізнанню ними різних сторін соціально-економічної дійсності, підготовці до економічної незалежності, забезпечує умови для формування основ економічної культури учнів, розвитку відповідних якостей особистості тощо [3-5]. Дослідники Г. Гузенко, Н. Ковальська, О. Медведєва, Л. Чеботарьова довели педагогічну ефективність використання у процесі економічної підготовки таких методів, як ділові ігри, економічні диктанти, економічне лото, розв'язання ситуативних задач, аналіз виробничо-економічних ситуацій, впровадження економічних практикумів, ділових ігор, тестових вправ, тренінгів, "круглих столів" [6; 7]. Прямуючи за С. Фукуямой, вважаємо, що важливим чинником формування готовності школярів до вибору професії виступає професійна проба [8: 22]. Професійна проба актуалізує процес професійного самовизначення через спеціально організовану, професійно спрямовану, навчально-виробничу пізнавальну діяльність; інтегрує знання школяра про професії економічної сфери, особливості діяльності професіонала і практичну перевірку власних індивідуально-психологічних якостей, ставлення до даної сфери професійної діяльності тощо [9: 5-6]. Професійні проби можуть здійснюватися в різних формах: трудове завдання; творчі завдання дослідницького характеру (творча робота, дослідницький проект, реферат); послідовні імітаційні (ділові, рольові) ігри; виховні заходи під час проходження навчальної практики. У процесі професійних проб старшокласники одержують досвід трудової діяльності за фахом, намагаються визначити наскільки відповідає характер даної роботи їх здібностям та уміньми. Учні, які успішно пройшли професійні проби та бажають поглибити свої знання в економічній сфері, можуть відвідувати організовані для них в позаурочний час клуби ("Бізнес-клуб", "Лідер", "Імідж-клуб"), продовжувати практичну діяльність на спеціально створених адаптаційних робочих місцях (стажування – проходження виробничої практики для набуття досвіду економічної діяльності і кращого

оволодіння певним фахом). У процесі професійних проб можна використовувати ділові ігри, ігрове проектування, аналіз конкретних економічних ситуацій (ситуація може бути представлена на відео), організацію самостійної творчої роботи дослідницького характеру (створення "віртуальних фірм"). У контексті проблеми професійного самовизначення учнів ділові ігри можна розглядати як форму дослідження предметного і соціального змісту майбутньої діяльності спеціаліста, моделювання систем стосунків, які характерні для цієї діяльності загалом; активну навчально-виховну діяльність з імітаційного моделювання економічних систем, явищ, процесів, а також майбутньої професійної діяльності [10; 12]. Зазначимо, що основними характерними ознаками ділової гри є: моделювання процесу праці (діяльності) керівника, працівників, спеціалістів підприємств і організацій з метою підготовки управлінських рішень; розподіл ролей між учасниками гри; відмінність рольових цілей під час прийняття рішень; взаємодія учасників, які виконують ролі; наявність спільної мети в усього ігрового колективу; колективне вироблення рішень учасниками гри; реалізація в процесі гри "ланцюга рішень"; наявність управлінської емоційної напруги в ході гри; наявність розгалуженої системи індивідуальної або колективної оцінки діяльності учасників гри [11]. До числа методів активізації професійного самовизначення старшокласників відносяться професіографічні дослідження, які спрямовані на самостійне здобуття школярами інформації про певні професії з метою складання профорієнтаційної характеристики певної діяльності. Вчитель виступає організатором та координатором самостійної пошукової роботи, учні – ініціативними й активними її виконавцями.

Дослідницька робота учнів старших класів у Малій академії наук – важливий чинник як професійного, так і життєвого самовизначення. Одержання первинних навичок науково-дослідницької діяльності – вже серйозна заявка на майбутнє. Уміння школяра працювати з літературою, експериментувати і робити висновки, представляти і захищати свою роботу перед компетентною аудиторією – дає досвід створення "дорослих" наукових робіт в галузі економіки. Сучасному суспільству потрібні грамотні фахівці, що володіють усіма тими якостями, які здатна закласти діяльність у МАН.

В організації економічного виховання важливу роль виконує класний керівник. Йому потрібно мати інформацію про: економічне становище сім'ї учня, його участь у веденні домашнього господарства, ставлення сім'ї до економії і бережливості, економічні інтереси й потреби учня та можливості сім'ї щодо їх задоволення, ставлення до праці, до суспільної та особистої власності тощо. Особливе місце у виховній роботі зі старшокласниками відводиться годинам спілкування, "відкритим трибунам", творчим монологам, відвертим розмовам, проблемним діалогам. Однією з поширених форм особистісного спілкування є проблемний діалог педагога та учня або старшокласників між собою. Для успішного проведення проблемного діалогу зі старшокласниками класний керівник повинен: по-перше, знати індивідуально-психологічні особливості, особистісні якості своїх вихованців, проблему, що обговорюється, літературу з теми тощо; по-друге, вміти включати учнів старших класів у діалог, слухати співрозмовника, аналізувати, робити висновки з усього сказаного; по-третє, мати власну точку зору, особистісний авторитет, натреновану пам'ять, педагогічний такт.

До активних форм позакласної роботи відносяться тренінгові заняття, спрямовані на самопізнання, самовизначення та самовдосконалення особистості. Кожне з них – це наперед запланований виховний процес, призначений поглибити знання учнів про себе, сформувати вміння та навички самопізнання, самооцінки і самовизначення, виявити їхні цінності, ідеї, погляди, переконання, поведінку з метою зміни та оновлення. Крім того, вони сприяють розвитку здібностей пізнавати інших людей, усвідомлювати їх особистісну цінність та суспільну значущість.

Важливий виховний вплив має суспільно-корисна праця (особливо волонтерська допомога ветеранам, людям з особливими потребами). Участь старшокласників разом із педагогами у суботниках, зборі макулатури, роботі з благоустрою та ремонту школи, класних кабінетів не тільки розвиває сферу соціально-економічних відносин учнів, але й зміцнює матеріальну базу, допомагає створювати грошовий фонд для суспільних справ. Стимулами, як правило, виступають змагання, матеріальне й моральне заохочення. В процесі підготовки старшокласників до вибору професій сфери економіки та підприємництва в умовах профільного навчання може бути використана розроблена нами програма елективного курсу "Вибір успішної професії сфери економіки та підприємництва" [12]. Дана програма передбачає: розв'язання та складання задач підприємницького характеру з урахуванням регіонального досвіду; аналіз побутових та виробничих ситуацій; ділові ігри, тренінги; професіографічну дослідницьку діяльність; включення старшокласників у діяльність регіональних підприємств як стажерів; виконання ними суспільно-корисної праці; залучення учнів старших класів до самостійної творчої роботи пошукового характеру (участь у регіональних програмах, створення "віртуальних фірм", складання бізнес-проектів); знайомство із морально-етичними принципами підприємництва. Особливе місце відводиться проблемно-пошуковим методам, профорієнтаційним комунікативним вправам, профконсультаційним картковим методикам, використанню технології "Портфоліо", що спонукає старшокласників до формування необхідних навичок рефлексії.

Усвідомленому вибору професій економічної сфери сприяє створення комплексу "Школа – Вищий навчальний заклад (ВНЗ)", адже одним із завдань такого комплексу є здійснення довузівської підготовки старшокласників за відповідним напрямом спеціалізації базового ВНЗ.

Висновки. Результатом використання технології підготовки старшокласників до професійного вибору в економічній сфері є сформованість у юнаків та дівчат самостійного підходу до розв'язання проблем вибору фаху та позитивного ставлення до майбутньої економічної діяльності; належний рівень знань прикладної економіки, інформованості про світ професій сфери економіки та підприємництва і обрану ними зокрема, про шляхи професіоналізації; наявність у старших школярів умінь та навичок роботи з професіографічними матеріалами; вміння зіставляти власні індивідуально-психологічні особливості з вимогами професій економічної сфери; відповідність обраної учнем професії його інтересам, здібностям та соціальному замовленню.

Оптимальними формами профорієнтації на професії сфери економіки та підприємництва визначено: ігри з різноманітною імітацією; практичні заняття; професійні проби; клуби ділової активності; тренінги, ділові зустрічі; індивідуальна науково-дослідницька робота учнів; творча самостійна робота; економічні розрахунки; пошукова професіографічна діяльність; розробка бізнес-планів; екскурсії та відвідування підприємств різного типу, міських організацій; ведення ділових щоденників; стажування; суспільно-корисна праця. Проте дана технологія потребує експериментальної апробації у навчально-виховній діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Авраменко К. Б. Впровадження технологічного підходу у методичну підготовку майбутніх вчителів початкових класів / К. Б. Авраменко ; [гол. ред. М. Т. Мартинюк] // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. – Умань : ПП Жовтий, 2011. – Ч. 1. – 306 с.
2. Омельченко В. Л. Теорія і методика виховання : [навчальний посібник] / В. Л. Омельченко, А. І. Кузьмінський. – К. : Знання, 2008. – 415 с.
3. Нісімчук А. С. Сучасні педагогічні технології : [навчальний посібник] / Нісімчук А. С., Падалко О. С., Шпак О. Т. – К. : Просвіта, 2000. – 368 с.
4. Побірченко Н. А. Психологія підготовки учнівської молоді до оволодіння професіями бізнесу : [методичний посібник для вчителів] / Н. А. Побірченко. – К. : ІПППО АПН України, 1997. – 77 с.
5. Сасова И. А. Экономическое воспитание школьников в процессе трудовой подготовки / И. А. Сасова, А. Ф. Аменд. – М. : Просвещение, 1988. – 192 с.
6. Павелків О. М. Виховання у старшокласників інтересу до підприємницької діяльності у процесі оволодіння економічним розрахунком : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / О. М. Павелків. – К., 2004. – 216 с.
7. Чеботарьова Л. І. Економічне виховання та освіта старшокласників у процесі вивчення предметів шкільного освітнього компоненту : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / Л. І. Чеботарьова. – К., 2002. – 213 с.
8. Fukuyama Sh. F-test for appraising the ability to choose methodically among occupations / F. Fukuyama. – Ashiya : Ashiya College Press, 1984. – 256 p.
9. Комплект программ профессиональных проб школьников (5-9 классы) : [методическое пособие] / [Чистякова С. Н., Агибалова Т. П. и др.]. – М. : Филология, 1996. – 192 с.
10. Деловая игра в учебном процессе : [методическая разработка для преподавателей] / [сост. Л. Т. Неверова]. – М. : б.и.и., 1994. – 40 с.
11. Гейжан Н. Ф. Индивидуальный подход к формированию профессиональных планов старших подростков : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 "Загальна педагогіка, історія педагогіки та освіти" / Н. Ф. Гейжан. – Л., 1984. – 17 с.
12. Калінська А. В. Підготовка старшокласників до вибору професій сфери економіки (в умовах профільного навчання) : [методичний посібник] / А. В. Калінська ; [за ред. проф. М. В. Левківського]. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. – 163 с.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Avramenko K. B. Vprovadzhennia tekhnologichnogo pidkhodu u metodychnu pidgotovku vchyteliv pochatkovykh klasiv [The Technological Approach Introduction into the Lower Grades Teachers' Methodical Preparation] / K. B. Avramenko ; [gol. red. M. T. Martyniuk] // Zbirnyk naukovykh prats' Umans'kogo derzhavnogo pedagogichnogo universytetu imeni Pavla Tychyny [The Collection of Scientific Works of the Uman' State Pedagogical Named after Pavla Tychyny]. – Uman : PP Zhovtyi, 2011. – Ch. 1. – 306 s.
2. Omel'chenko V. L. Teoriia i metodyka vykhovannia : [navchal'nyi posibnyk] / V. L. Omelchenko, A. I. Kuz'mins'kyi. – K. : Znannia, 2008. – 415 s.
3. Nisimchuk A. S. Suchasni pedagogichni tekhnologii [The Modern Pedagogical Technologies] : [navchal'nyi posibnyk] / Nisimchuk A. S., Padalko O. S., Shpak O. T. – K. : Prosvita, 2000. – 368 s.
4. Pobirchenko N. A. Psikhologiiia pidgotovky uchniv's'koi molodi do ovolodinnia profesiiamy biznesu [The Psychology of the Pupils' Preparation to the Business Professions Acquirement] : [metodychnyi posibnyk dlia vchyteliv] / N. A. Pobirchenko. – K. : IPPPO APN Ukrainy, 1997. – 77 s.
5. Sasova I. A. Ekonomicheskoe vospitanie shkol'nikov v protsesse trudovoi podgotovki / I. A. Sasova, A. F. Amend. – M. : Prosveshchenie, 1988. – 192 s.
6. Pavelkiv O. M. Vykhovannia u starshoklasnykiv interesu do pidpryemnytskoi diial'nosti u protsessi ovolodinnia ekonomichnym rozrakhunkom [Senior High School Students' Interest Upbringing to the Entrepreneurship in the Process of Business Calculations Acquirement] : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.07 / O. M. Pavelkiv, K., 2004. – 216 s.

7. Chebatariova L. I. Ekonomichne vykhovannia ta osvita starshoklasnykiv u protsessi vyvchennia predmetiv shkil'nogo osvitiynogo komponentu [Economic Upbringing and Senior Pupils' Education in the Process of Subjects Learning of the Educational Component] : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.07 / L. I. Chebatariova. – K., 2002. – 213 s.
8. Fukuyama Sh. F-test for appraising the ability to choose methodically among occupations / F. Fukuyama. – Ashiya : Ashiya College Press, 1984. – 256 p.
9. Komplekt programm professionalnykh prob shkolnikov (5-9 klasy) [The Programmes Series of the Pupils' Professional Tests] : [metodicheskoe posobie] / [Chistiakova S. N., T. P. Agibalova i dr.]. – M. : Filologiya, 1996. – 192 s.
10. Delovaia igra v uchebnom protsesse [Business Game in the Educational Process] : [metodicheskaya razrabotka dlia prepodavatelei] / sost. L. T. Neverova. – M. : b.n.i., 1994. – 17 s.
11. Geizhan N. F. Individual'nyi podhod k formirovaniu professional'nykh planov starshykh podrostkov [The Individual Approach to the Senior Teenagers' Professional Plans Formation] : avtoref. dis. ... kand. ped. nauk : spets. 13.00.01 "Zagal'na pedagogika, istoriia pedagogiky ta osvity" / N. F. Geizhan. – L., 1984. – 17 s.
12. Kalins'ka A. V. Pidgotovka stashoklasnykiv do vyboru profesii sfery ekonomiky (v umovakh profil'nogo navchannia) [Senior Pupils' Preparation to the Profession Choice in the Sphere of Economics] : [metodychnyi posibnyk] / A. V. Kalins'ka ; [za red. prof. M. V. Levkivs'kogo]. – Zhytomyr : Vyd-vo ZhDU im. I. Franka, 2010. – 163 s.

Матеріал надійшов до редакції 30.06. 2011 р.

Калинская А. В. Технология подготовки старшеклассников к выбору профессий сферы экономики и предпринимательства.

В статье проанализированы актуальные теоретические аспекты подготовки юношей и девушек старшего школьного возраста к выбору профессии. Предлагается авторский взгляд на технологическое обеспечение педагогической поддержки профессионального самоопределения старшеклассников в условиях профильного экономического обучения. Рассматривается технология подготовки учеников старших классов общеобразовательных учебных заведений к профессиональному выбору в сфере экономики и предпринимательства в условиях профильного обучения, которая включает цель, задачи, принципы, содержание, формы и методы учебно-воспитательной работы. Представлен комплекс мер содействия школьникам в профессиональном самоопределении в данной сфере будущей трудовой деятельности с учетом их потребностей и возможностей, социально-экономической ситуации на рынке труда.

Kalins'ka A. V. Technology of Senior Pupils' Preparation to the Profession Choice in the Sphere of Economics and Entrepreneurship.

The article analyzes the current theoretical aspects of preparing the senior juveniles and maids to the profession choice. The author's point of view is proposed on the technological supply of the pedagogical support dealing with the seniors' professional self-determination in the conditions of the specialized economic education. The technology of senior pupils' preparation in the educational establishments to the profession choice in the sphere of economics and entrepreneurship in the conditions of the specialized learning, which includes aims, tasks, principles, the content, forms and methods of the educational work, is considered. The complex of pupils' assisting measures in the professional self-determination in the determined sphere of the future work activity regarding their needs and possibilities, the social-economic situation in the labour market is proposed.